

*Ce dorește domnul?
Crăciun la palat*

TRADUCERE DIN FRANCEZĂ DE
Doru Mares,
INTERVIU CU AUTORUL
REALIZAT DE
Dia Radu

Cuprins

De vorbă cu Pascal Bruckner	5
Ce dorește domnul?	17
Crăciun la palat.....	69

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

*Ce dorește
domnul?*

Personaje:

CLIENTUL, între 50 și 60 de ani

CHELNERUL, între 30 și 35 de ani

DUMNEZEU, voce din off

Piesă pentru două personaje, un chelner și un client. Chelnerul este îmbrăcat în uniformă specifică, după cum se poate vedea în mod obișnuit în Franța. Clientul are între 50 și 60 de ani, Chelnerul, între 30 și 35.

CHELNERUL:

Ce dorește domnul?

CLIENTUL:

Un loc, dacă nu vă deranjează.

CHELNERUL:

Desigur, luați loc la ce masă vreți, loca-
lul nostru e aproape gol în după-amiaza
aceasta.

CLIENTUL:

Adică...

CHELNERUL:

Așezați-vă unde dorîți și cum dorîți.

Exact cum aveți chef.

CLIENTUL:

Speram să îmi indicați un loc anume.

CHELNERUL:

Ahaaa, domnul are nevoie să fie dus de
mână?! Ei bine, să zicem cel de-aici sau cel
de-acolo, ori celălalt, din mijloc, ori cel aflat
în fund și mai într-o parte, poate cel din fața
celui din mijloc, sau cel din spate de tot, de
lângă bucătărie? E bine? Dacă nu cumva
preferați să vă așezați afară, cu toate că e
frig și plouă. Întreaga terasă este liberă.

CLIENTUL:

Mda, sunt cam încurcat. Ce-mi recoman-
dați? Să zicem locul acesta, sau poate
locul acela?

CHELNERUL:

Prin locul acesta înțelegeți locul acesta de
aici sau locul acesta de dincoace? Cel din
dreapta sau cel din stânga? Acesta de-aici
sau acesta de-acolo? Domnule, este nevoie
să precizați.

CLIENTUL:

Nu știu ce să zic. Spuneți dumneavoastră...

CHELNERUL (autoritar):

Atunci acesta, cel de aici, din fața
dumneavoastră. (*Bate răsunător cu palma*
într-un scaun.)

CLIENTUL:

Foarte bine! Pot să mă așez?

CHELNERUL:

Dacă preferați să rămâneți în picioare,
este alegerea dumneavoastră. Mă tem

Respect pentru oameni și că
că, totuși, peste câteva minute veți resimți
un anumit disconfort. Vedeti, avantajul cafe-
nelei, spre deosebire de autobuz sau metrou,
este că se vine aici tocmai pentru a se lua loc.

CLIENTUL:

Aveți dreptate.

CHELNERUL:

Și-ncă ce dreptate am! Doar îmi știu
meseria! Ani și ani de practică. Acum,
luati loc, scoateți-vă paltonul, faceți-vă
comod și gândiți-vă la ce veți comanda.
Concentrați-vă serios.

CLIENTUL:

O să fie tare complicat...

Clientul se aşază și privește satisfăcut în jur, vorbindu-și cu glas tare.

CLIENTUL:

Locul acesta mi s-a indicat, nici că mă voi
mai mișca de aici. (*Trece timpul. Clientul se
uită la ceas.*) Chelner! Chelner!...

CHELNERUL:

Da, domnule, o clipă, dacă sunteți atât de
amabil.

CLIENTUL:

Amabil... Amabil... Și dacă nu sunt amabil?
Ar fi păcat, fiindcă oricum nu aveți de ales.
Acum servesc un alt client, după care voi
fi al dumneavoastră.

CLIENTUL:

Și oricum, sunt la mâna dumneavoastră. Nu
am cum lupta. Dumneavoastră decideți.

CHELNERUL:

Doar un minut... Nu e vorbă, e lume puțină,
dar oricât de puțină ar fi, tot trebuie servită.

CLIENTUL:

Un minut? Înc-o formulă de-a gata. Când,
în general, e vorba de un timp dublu, ba
chiar triplu.

CHELNERUL:

Cel puțin. Depinde... Dar, dacă veți con-
tinua să mă țineți de vorbă, timpul se va
dilata și mai tare.

CLIENTUL:

Respect pentru oameni și

Uite că, deși sunt client, nu am decât un singur drept, cel de-a tăcea din gură!

CHELNERUL:

Ei, nu, domnule, aici nu este vorba despre drepturi, ci despre răbdare. Vă rog să așteptați să o servesc pe doamna aceasta. A venit înaintea dumneavoastră, deci este normal să fie prima servită.

CLIENTUL:

Aștept, aștept, doar nu fac altceva. Am întepnit așteptând încă de când m-am născut. De atâția ani de când tot aștept nici că mai știu ce aștept. (*Clientei de la masa alăturată:*) Vai, doamnă, ce noroc aveți, iată, sunteți servită! Pe când eu nu sunt decât un intrus. Abia dacă am dreptul să mă exprim. Am fost depus aici ca un bagaj pierdut.

Chelneruliese, apoi se întoarce.

CHELNERUL:

Dacă toate bagajele ar fi la fel de vorbărețe, sigur nu ne-am mai înțelege.

CLIENTUL:

Tac dacă acesta vă este ordinul.

CHELNERUL:

Aveți dreptul să vorbiți câtă vreme acest lucru nu e urmat de consecințe.

CLIENTUL:

Rar au cuvintele mele vreo consecință.

CHELNERUL:

Bine, de-acum sunt al dumneavoastră. Până la urmă nu a durat chiar aşa mult.

CLIENTUL:

N-am spus-o eu...

CHELNERUL:

În primul rând, bună ziua, domnule, dacă asta nu vă deranjează.

CLIENTUL:

Bine, bine, corect, aşa e, bună ziua ospătar, exact asta mă pregăteam să spun.

CHELNERUL:

Atunci spuneți-o înainte să mă strigați. Nu-i aşa că e mai bine să fim politicoși?

- CLIENTUL:** Nu am realizat că n-aș fi. Asta numai dacă nu cumva a cere ceva de băut într-o cafenea nu o fi ajuns vreo crimă...
- CHELNERUL:** Nu, dar există o manieră în care...
- CLIENTUL:** Îmi cer scuze că am părut lipsit de manieră. Data viitoare, ar fi cazul să distribuiți la intrare un cod al bunelor maniere în cárčiumă.
- CHELNERUL:** Politețea, la fel ca stilul elegant, e ceva înnăscut. Ori ești politicos, ori nu ești.
- CLIENTUL:** Acum o să-mi spuneți că sunt mărlan...
- CHELNERUL:** Ba nu spun nimic.
- CLIENTUL:** Ba aș prefera să spuneți ce-oți spune, altfel mă ridic și plec.
- CHELNERUL:** Ba știți bine că n-o s-o faceți. Doar locșorul asta e unul confortabil... Așadar, ce dorește domnul să ia, mai ales că pare atât de grăbit?
- CLIENTUL:** Nu știu...
- CHELNERUL:** Nu va fi deloc ușor să vă servim cu „nu știu“, încărcăt nu figurează în meniu.
- CLIENTUL:** Iată o greșelă. Ar trebui să aveți și o rubrică pentru cei ce ezită.
- CHELNERUL:** Ne vom gândi la asta, domnule. Voi discuta subiectul cu forurile superioare. Vom înființa rubrica dedicată clienților dificili și veleitari. Până atunci, însă, nu propunem decât produsele existente.
- CLIENTUL:** Câtă lipsă de imaginație!
- CHELNERUL:** Aici nu e circ. Așadar, domnule?
- CLIENTUL:** Bine, atunci, poate că puțină cafea ar...
- CHELNERUL:** Poate nu este un verb care să se poată referi la proprietăile unei cafele. Ce fel de cafea doriti?

CLIENTUL: Rești de la mănușă

Domnule, nu sunt aici ca să-mi placă mie, dumneavoastră sunteți clientul. Dacă ar fi după mine, m-aș duce acasă să mă odihnesc.

CLIENTUL:

Aha, vasăzică uite că dintr-odată am ajuns client. Deci îmi recunoașteți drepturile?

CHELNERUL:

Pur și simplu vă întreb ce fel de cafea doriti.

CLIENTUL:

Ajutați-mă, vă rog. Ce mi-ați propune?

CHELNERUL:

Avem cafea espresso, normală, filtru, lungă, glacé, moka, toate cu aromă de ciocolată, vanilie, caramel... Toate fie Robusta, fie Arabica.

CLIENTUL:

Ați luat-o prea repede, puteți repeta?

CHELNERUL (*articulând ca pentru un copil*):

Avem cafea espresso, normală, filtru, lungă, gla...

CLIENTUL:

Opriți-vă, mă ia amețeala...

CHELNERUL:

Nu au fost decât șase articole, domnule. O persoană cu memorie normală ar trebui să le poată reține. Suntem un local modest.

CLIENTUL:

Din fericire pentru mine. Cât de modest vă este localul, tot e prea mult în ceea ce mă privește.

CHELNERUL:

Când ţi se urăște cu binele și mai faci și plângere...

CLIENTUL:

Nu e vorba de plângere, am zis că mă ia cu amețeală...

CHELNERUL:

Haideți, domnule, veniți-vă-n fire, ștergeți-vă fruntea și exprimați-vă alegerea.
(*Îi intinde un servetel.*)

CLIENTUL:

Aș abuza de răbdarea dumneavoastră dacă v-ăs cere un ceai?

Fără să mă mai uit în meniu, domnule, meniu pe care nu l-am învățat pe de rost fiindcă se schimbă zilnic, vă pot propune ceai negru Darjeeling sau Ceylon, Earl Grey, ceai verde, ceai roșu, ceai cu iasomie, cu mentă, cu citrice, cu fructe roșii, ceai deteinat...

CLIENTUL:

CHELNERUL:

Nu mai plusați, deja e prea mult!

Domnul nu are de ce să se îngrijoreze, domnul nu e singurul ajuns în această situație. Toți clienții puși în încurcătură de sarcina de a alege, uită că au de ales și rămân în încurcătură. Îi văd cum ajung în pragul nebuniei, iar rolul meu nu este atât să ii servesc, cât să ii liniștesc.

CLIENTUL:

Perfect, atunci alegeți dumneavoastră pentru mine.

CHELNERUL:

Bun. Vă propun o cafea.

CLIENTUL:

Va să zică, ne-am întors la cafea. De care?

CHELNERUL:

Aici e rândul dumneavoastră, fiindcă nu vă cunosc gusturile.

CLIENTUL:

Iar începeți cu?...

CHELNERUL:

Vă propun următorul joc: vă aduc trei cafele diferite, gustați din fiecare și nu o plătiți decât pe aceea pe care o veți bea.

CLIENTUL:

Țineți neapărat să mă terminați?

CHELNERUL:

Din contră, să vă văd relaxându-vă, prin restrângerea plajei ofertelor.

CLIENTUL:

Și dac-o să-mi placă toate trei?

CHELNERUL:

Le beți și le plătiți.

CLIENTUL:

Trei cafele acum, la jumătatea după-amiezii?! Ori vreți să mă vedetă mort, ori să-mi petrec toată noaptea, întorcându-mă când

pe-o parte, când pe alta, aşteptând degeaba să adorm.

CHELNERUL:

E la alegerea dumneavoastră, domnule. Bine, nu veți dormi la noapte, dar veți scăpa pe loc de angoasă. Suferința va fi astfel mai ușoară.

CLIENTUL:

Da, dar cu ce preț?

CHELNERUL:

Cu prețul normal și cu bonul de casă emis. Cafeaua este 4 euro băută la masă, 3 la bar și 2 dacă o luați cu dumneavoastră.

CLIENTUL:

Mă refeream la prețul moral, la costul psihic al unei nopți de insomnie.

CHELNERUL:

Domnule, nu vreau să vă grăbesc, dar mai așteaptă și alții clienți.

CLIENTUL:

Și dacă și ei vor reacționa la fel ca mine?

CHELNERUL:

Le voi răspunde aceleași lucruri.

CLIENTUL:

Atunci, lăsați-mă să mă gândesc.

Chelnerul se inclină ușor și închide ochii.

CLIENTUL (*ridicând mirat privirea*):

Dormiți?!

CHELNERUL:

Ssst, da, microsiestă. Câteva clipe de atipică furătă pe ici, pe colo, în cadrul unui program exigent.

CLIENTUL:

În picioare?!

CHELNERUL:

Chiar aşa, domnule, excelentă observație!

În picioare, ca un cal...

CLIENTUL:

Păi, cum faceți?

CHELNERUL:

Mă-nfig bine pe picioare și închid ochii. Adorm instantaneu și mă trezesc la fel de rapid.

CLIENTUL:

Cât talent! N-aș reuși...